MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tas-16 ta' Novembru, 2009

Appell Kriminali Numru. 243/2009

Il-Pulizija
(Spt. B. Spiteri)
(Spt. M. Sammut)
Vs
John Pullicino

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli fid-9 t'April, 2009 u fix-xhur ta' qabel, gewwa l-fond 64 "Villa Louisiana", Triq Antonio Schembri, San Gwann, bla hsieb li jisraq jew li jaghmel hsara kontra l-ligi, izda biss biex jezercita' jedd li jippretendi li ghandu, gieghel bl-Awtorita' tieghu nnifsu jew fixkel lil Louis Camilleri fil-pussess ta' hwejgu jew b'xi mod iehor kontra l-ligi, indahal fi hwejjeg haddiehor.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tat-2 ta' Lulju, 2009, li biha, sabet

lill-appellant hati tal-imputazzjoni dedotta w ikkundannatu ghall-multa ta’ elf, mija w sittin Euro w sebgha w erbghin centezmu (€1160.47).

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fit-13 ta’ Lulju, 2009, li bih talab li din il-Qorti joghgobha tirrevoka s-sentenza appellata w tillibera lill-appellant minn kull htija w piena.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravju tal-appellant, fil-qosor, jikkonsisti, filli l-Ewwel Qorti ghamlet apprezzament zbaljat tal-provi kif ukoll ir-rizultanzi fattwali qatt ma setghu jwasslu ghal sejbien ta’ htija fir-reat ta’ ragion fattasi.

Semghet il-provi mill-gdid fl-udjenza tal-15 t’ Ottubru, 2009;

Rat id-Digriet li bih awtorizzat l-esebizzjoni minn Louis Camilleri ta’ serje ta’ ritratti mehuda mill-parte civile li juru l-hajt u hadid li jifred iz-zewg proprjetajiet u l-mod kif inqatghu il-creepers li jitilghu minn-naha tal-gnien tal-parte civile, b’ dana li gie dikjarat li l-Qorti mhux ser tiehu konjizzjoni tal-kummenti li hemm miktubin taht ir-ritratti esebiti.

Semghet it-trattazzjoni;

Rat l-ordni taghha biex il-kawza tigi rikjamata ghall-udjenza tal-lum ghas-sentenza;

Ikkonsidrat;

Il-provi li nstemghu quddiem din il-Qorti jistghu jigu sintetizzati kif gej:-

LOUIS CAMILLERI xehed li kien ilu joqghod go Villa Louisiana f’ Antonio Schembri Street, Kappara ghal dawn

l-ahhar tnejn u ghoxrin sena. Id-dar ta’ magembu kienet proprjeta’ ta’ certu Monsinjur li, meta miet, wirtitu l-perpetwa tieghu Rita Borg, li mietet fl-14 ta’ Gunju. Din kienet dahhlet lil xi hadd biex jiehu hsiebha w dan beda’ jaqta’ l-*creepers* li x-xhud kellu fuq il-hajt divizorju imxebilka mal-hadid li hemm fuq l-istess hajt. Qata’ l-*ivy* u *stephanotis* li kienet tixxeblek tlitt sulari ma sigra tal-lewz morr u tixxeblek mal-gallarija tal-kamra tat-tifla tieghu w li kien juza bhala *windbreaker*. Din ma kienetx taqbez ghan-naha tal-villa ta’ magembu pero’. Hu kien ra lill-appellat jaqta fid-9 t’ April, 2009 u kien ilu jaqta minn Mejju, 2008. Minn flok qata’ vertikali minn-naha tieghu l-appellant kien qata’ orizzontalment u tefghalu kollox ghal isfel. Kien idahhal idejh anki fil-parti tal-gnien tax-xhud. Invece, meta l-appellant kien zabar il-*creeper* tieghu li taghti ghal fuq it-triq, ma kienx ghamel hekk u zabarha pulit. Kien hemm sentenza tal-Magistrat Meli pero’ b’ dana kollu xorta wahda baqa’ ghaddej anki wara d-9 t’ April, 2009.

Hu kien ipprova jirranga l-kwistjoni billi kellem lil Dun Gorg Grima imma meta sar jaf b’ dan l-appellant, dan mar jaghmel ghalieh, jghajjru w kwazi qala’ l-*gate*. Hu kien baghat ittri lil Rita Borg bl-Avukat. Meta baghatlu ittra l-Avukat Rossignaud, l-appellant kien ghamel din l-ittra ballun u tefaghhielu fid-*drive in.* Il-*ferro battuto* li hemm fuq il-hajt divizorju hu kien sabu hemm ghax kien xtara l-post lest u ma bniehx hu w diga’ kien hemm *creepers* imxebilka mieghu.

In kontro-ezami, x-xhud qal li fid-9 t’ April, 2009, graw hafna affarijiet u l-appellant kien kisser dak kollu li kien qed jikber inkluzi *“new shoots”.* L-appellant kien prezenti dak in-nhar. Rita Borg kienet giet akkuzata wkoll b’ dan l-agir.

L-APPELLANT xehed li r-ritratti esebiti mix-xhud Camilleri kienu ttiehdu meta l-haxix kien ilu niexef u mhux dak il-hin. Huma ma kienux qatghu min-naha ta’ Camilleri . Il-hadid hu taghhom. Dak jaqa’ bil-fors. Iz-zokk l-ohxon li jidher fir-ritratti esebiti nizel ‘l isefel bil-piz tieghu stess. Hu dejjem kien qata’ l-haxix minn-naha ta’ Rita Borg. Il-hadid li hemm fuq il-hajt divizorju huwa taghhom. L-imqass kien

ikun f' idejn il-gardinar . Hu kien ikun hemm pero' w kienu jaqtghu ghax tghidilhom Rita Borg. Hu qatt ma waqqfu lil-gardinar milli jaqta' ghax tan-naha taghhom kien qed jaqta haxix. Rita Borg kienet tkun hemm ukoll. Il-haxix li kien gej minn-naha ta' Camilleri kien qed jaghmel hsara fil-proprjeta' ta' Rita Borg .

Ikkonsidrat;

Illi l-appellant instab hati tar-reat ta' *"ragion fattasi"* jew dak li jissejjah *"the exercise of a pretended right"*. Illi din l-azzjoni bazata fuq l-Artikolu 85 tal-Kap.9 tal-Ligijiet ta' Malta hija speci ta' zona grigja bejn il-kamp civili u dak kriminali, tant li Sir Andrew Jameson meta kien qed jigi abbozzat il-Kodici Penali Malti kien osserva fir-Rapport tieghu fir-rigward li :-

"It is doubtful whether acts of this kind would not be better left to the operation of the ordinary civil remedies by way of interdict of or claim for damages....." (Ara Prof. Sir Anthony Mamo - Notes on Criminal Law" (1958 edit.), Parti Speciali - Vol. II)

Illi l-elementi tar-reat in dizamina gew magisterjalment migbura fid-definizzjoni analitika moghtija mill-Imhallef W. Harding fis-sentenza ta' l-appell kriminali fil-kawza **" Il-Pulizija vs. Giuseppe Bonavia et. "** (Qorti Krim. 14.10.1944 , Vol.XXXII - IV , p.768) u dawn jinkludu :-

a) att estern li jimpedixxi persuna ohra minn dritt li hija tgawdi, u li jkun sar bid-dissens esplicitu jew implicitu ta' dik il-persuna;
b) l-imputat irid jemmen li qed jagixxi bi dritt;
c) ix-xjenza tal-imputat li qed jiehu b'idejh dak li suppost jiehu tramite l-process legali;
d) li l-att ma jinkwadrax ruhu f'reat aktar gravi.

Illi kif dejjem gie ritenut element importanti kostituttiv ta' dar-reat hu dak intenzjonali fis-sens li l-agir ta' dak li jkun irid ikun maghmul bil-hsieb li hu qed jezercita dritt li jahseb li ghandu ghad-distinzjoni mir-reati ta' serq jew danni volontarji fuq proprjeta' ta' haddiehor per ezempju.

Ghalhekk hemm bzonn li issir indagni fuq il-movent li jkun wassal lill-persuna li ikkommettiet dar-reat biex taghmel dak li ghamlet. L-element materjali invece jikkonsisti filli wiehed jippriva persuna ohra minn xi dritt fuq haga li ghandu id-dgawdija taghha.

Ir-reat ma jissussistix meta l-att materjali jikkonsisti fir-retenzjoni ta' pussess li dak li jkun gja jkollu. Hemm bzonn li jkun hemm att pozittiv li jippriva lit-terz jew ifixklu fil-pussess tal-haga ghax kif jghid il-**CARRARA** (Prog. Parte Speciale, Vol.5, para. 2850 :-

"L' atto esterno deve privare l' altro contro sua voglia di un bene che gode. Chi e' nell'attuale godimento di un bene e continua a goderne a dispetto di chi non voglia; non delinque perche' la legge protegge lo "stato quo", il quale non puo' variarsi tranne per consenso degli interessati o per decreto della autorita' giudiziale."

Ikkonsidrat;

Issa fil-kaz in ezami, rrizulta li kien hemm diversi *creepers* li kienu tielghin mal-hajt divizorju fuq in-naha tal-gnien tal-*parte civile* Camilleri w dawn kienu imxebilka mal-*fence* jew *railing* tal-*ferro battuto* li kien hemm fuq in-nofs tal-hajt divizorju. Mhux kontestat li dawn inqatghu mill-gnien l-iehor li kien proprjeta' ta' Rita Borg. Irrizulta li l-appellant kien beda jiehu hsieb lil din Borg minn xi tlitt snin 'l hawn u wara beda l-inkwiet fuq dawn il-*creepers*. Ghalkemm l-appellant donnu jrid jaghti x' jifhem li hu kien biss speci ta' spettatur fil-qtugh ta' dawn il-*creepers* ordnat minn Rita Borg u esegwit mill-gardinar u li ghalhekk mhux responsabbli, l-provi juru xort ' ohra. Di fatti apparti li Louis Camilleri xehed li fid-9 t' April, 2009, kien ra lill-appellant jaqta', hemm ukoll iz-zewg ritratti esebiti quddiem l-ewwel Qorti li juru lill-appellant jaghmel dan (Fol. 8).

Ghalhekk din il-Qorti hi pjenament sodisfatta sal-grad tac-certezza morali li l-appellant kien responsabbli ghall-qtugh sija bhala awtur u okkorrendo ukoll bhala komplici jekk ordna u/jew sahhah ir-rieda tal-gardinar biex jaghmel dan il-qtugh.

Ikkonsidrat;

Illi l-artikolu 438 (1) tal-Kodici Civili (Kap.16) jiddisponi li:-

"Dak li fuq il-fond tieghu jixxabbtu frieghi tas-sigar tal-gar, **jista' jgieghel lill-gar jaqtaghhom,** u jista' jiehu l-frott li jiddendel minnhom."

u s-subartikolu (2) jghid li:-

"Barra minn dan, jekk **l-eghruq** jibqghu dehlin fil-fond tieghu, jista' jaqtaghhom huwa stess."

Inoltre, l-artikolu 437 li jistabilixxi d-distanzi li jridu jinzammu fit-thawwil ta' sigar mil-linja li taqsam fond minn fond tal-gar jiddisponi li l-gar **jista' jitlob** li s-sigar imhawwlin f' boghod anqas jew li jkunu qed jaghmlu hsara, **jigu maqlugha bi spejjez tas-sid**.

Minn dawn iz-zewg dispozizzjonijiet johrog car li biex jinqalghu sigar trid issir talba lill-Qorti u mhux li dak li jkun jiehu l-ligi b' idejh u jaqla' s-sigar tal-gar li jkunu imhawwla f'inqas mid-distanzi legali iffissati fl-artikiolu 437. Fejn umbaghad si tratta ta' frieghi li jixxabtu ghal fuq il-proprjeta' tal-gar, il-gar jista' jgieghel lil sid is-sigar ta' dawk il-frieghi lil jaqtaghhom imma ma ghandux id-dritt li jaqtaghhom hu stess. L-unika eccezzjoni fejn wiehed jista' jagixxi hu, hi meta jkunu dahlu **eghruq** fil-fond tieghu. Hawn biss jista' jaqtaghhom hu stess bla kunsens tal-gar jew awtorizzazzjoni tal-Qorti.

Jidher ghalhekk car li l-pozizzjoni legali mil-lat civili kienet li l-appellat ma setax jaqta' hu l-frieghi tal-*creepers* li kienu jaqbzu ghal fuq il-gnien ta' Rita Borg, imma ried - fl-assenza ta' kunsens ta' Louis Camilleri - jipprocedi *"ope magisterium"* u jitlob kundanna mill-Qorti Civili kompetenti f' dan is-sens. Ma setax jaghmel kif ghamel u jiehu l-ligi b' idejh u jaqta' jew jordna lil min jaqta' jew inkella isahhah il-volonta' ta' min qata' bil-prezenza tieghu hemmhekk bhala l-persuna li kienet tiehu hsieb Rita Borg u l-proprjeta' taghha.

F’ dan il-kaz jidher car ukoll li, biex sar dan il-qtugh jew zbir, inqatghu zkuk li sahansitra kienu fil-proprjeta’ tal-parte civile.

Fil-fehma ta’ din il-Qorti ghalhekk jirrizultaw l-elementi kollha tar-reat ta’ *ragion fattasi,* ghax l-appellant bil-kredenza li kellu dritt jaqta’ l-*creepers* (ghax dawn kienu jixxebilku mal-hadid ta’ Rita Borg) , ha l-ligi b’ idejh u ghamel dak li seta’ jaghmel biss tramite l-process legali, u dan meta kien altru mill-evidenti ghalih li dak li kien qed jaghmel kien imur kontra l-oppozizzjoni espressa ta’ Louis Camilleri.

Ghalhekk l-appell huwa nfondat u qed jigi michud.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti qed tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata fl-intier taghha.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------